

PREMIERA – CEDO a sanctionat statul in cauza „Flueras contra Romaniei” pentru condamnarea de catre o instanta de recurs pe baza reaprecierii unor probe fara a proceda la readministrarea nemijlocita a acestora. Avocatul Gheorghe Mateut a raportat acest succes, in conditiile in care clientul sau fusese achitat de doua instante dar, in recurs, a fost condamnat la 15 ani de inchisoare

Scris de Adina A. STANCU - Razvan SAVALIUC

Reputatul avocat Gheorghe Mateut (foto) a reusit sa demonstreze, in Fata Curtii Europene a Drepturilor Omului, ca Instanta Curtii de Apel Timisoara a incalcat articolul 6 paragraful 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului in conditiile in care clientul sau, Cosmin Dragu Flueras, a fost achitat de doua instante, fond si apel, pentru ca in recurs, Curtea de Apel Timisoara sa-l condamne pe acesta la 15 ani de inchisoare, iar la judecarea contestatiei in anulare sa mentina aceasta pedepsa fara a readministra probele din dosar. Acest caz reprezinta o premiera in ce priveste admisibilitatea unei astfel de cereri. In urma sanctiunii primite de Romania in acest caz, Flueras poate introduce cerere de revizuire.

Reputatul avocat Gheorghe Mateut (foto) a reusit sa demonstreze, in Fata Curtii Europene a Drepturilor Omului, ca Instanta Curtii de Apel Timisoara a incalcat articolul 6 paragraful 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului in conditiile in care clientul sau, Cosmin Dragu Flueras, a fost achitat de doua instante, fond si apel, pentru ca in recurs, Curtea de Apel Timisoara sa-l condamne pe acesta la 15 ani de inchisoare, iar la judecarea contestatiei in anulare sa mentina aceasta pedepsa fara a readministra probele din dosar. Acest caz reprezinta o premiera in ce priveste admisibilitatea unei astfel de cereri. In urma sanctiunii primite de Romania in acest caz, Flueras poate introduce cerere de revizuire.

In hotararea Curtii, din 09.04.2013, in cauza „Flueras contra Romaniei”, bazata pe plangerea nr. 17520/2004 din 14.02.2004, judecatori europeni au reinut, in unanimitate, incalzarea art.6, paragraf 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului. Recurentul Cosmin Dragu Flueras a sesizat CEDO invocand nerespectarea dreptului la un proces echitabil. Acesta fusese achitat in prima instanta, achitat si la apel, iar in recurs s-a trecut, instanta Curtii de Apel Timisoara la condamnare, in decembrie 2003, fara a se mai administra probe si fara scoaterea sa. La data de 03.03.2011, Curtia a constatat din observatiile transmise de parte si de guvern ca arhivata penală ca i s-a putut recuere sa rediscuta in acel timp.

In fapt
Prin hotărârea parchetului din 23.01.2001, recurentul și N.S. au fost trimiși în judecată pentru infracțiunea de trafic de substanțe toxice, fiind acuzați că au recuzat, instruiți și frânate două persoane, respectiv M.M. și M.H., pentru că acestea din urmă sa impoate cocaina din Brazilia in perioada noiembrie 1996 – ianuarie 1997. Rechetorul era fondat pe declaratiile exclusive ale acestor doua persoane (M.M. și M.H.) care au participat la procesul de achitare al lui N.S. si al lui M.M. si al lui M.H. si au declarat ca recurentul Flueras si al lui Cosmin Dragu Flueras ca i-a convins pe M.M. si al lui M.H. sa participe la comiterea acestei infractiuni si ca, de asemenea, parinti recurentului si-au dat si nu i-a denuntat pe fii lor si pe un anume N.S. In faza de judecata, la prima instanta, sa procedat la ascultarea incalcatorilor si a marturilor. Martorii M.M. și M.H. au refuzat declaratiile, afirmând ca la instanta si singura data pe recuzant, in momentul cand a sosit-o la gara, pentru a ajunge alături de Biștopoia, de unde, se impuneau cu M.M. urma sa plece la Rio de Janeiro. Martorii a substituit faptul ca recurentul nu a participat niciodata la organizarea operatiunii, despre care a afirmat ca a fost organizata doar de N.S. Curtea retine in privinta declaratiilor lui M.M., doar faptul ca acesta nu a fost condacitorilor, fara sa se mentioneaza aspectele declarate.

In februarie 2003, instanta a pus in discutia partilor, in baza art. 334 CPP, schimbarea incadrării juridice, avand in vedere dispozitiile Legii 143/2000 privind combaterea traficului si consumului ilicit de droguri, care a abrogat art. 312 CP in ceea ce priveste produsele si substantele stupefiante. **Instanta a pus in discutia partilor incadrarea faptei potrivit art. 10 raportat la art. 3 alin. (2) din L 143/2000, ramasa in forma tentativei, cat si necesitatea aplicarii legii penale mai favorabile.** Avocatul recurentului a achiesat la noua calificare, dar Parchetul a cerut condamnarea incalpatilor pentru o infractiune consumata.

Prima instanta a considerat declaratiile contradictorii date in fata sa, ca fiind necredibile si a dispus achitarea recurentului pentru infractiunea prevazuta de art. 312 alin. (2) CP. Cei doi incuati, N.S. a fost condamnata la pedepsa inchisorii de 8 ani, facand siginera art. 10 raportat la art. 3 alin. (2) L 143/2000. Atsi parchetul, cat si al N.S. au formulat apel. Parchetul solicitand in continuare, ca incuati sa fie condamnati pentru o infractiune consumata si nu ramasa in faza tentativei. Instanta de apel a procedat la recalificarea faptei in privinta recurentului, respectiv tentativa incalzata conform legii speciale, dar a mentinut solutiile de achitare in privinta acestora, cat si cea de condamnare a lui N.S.

Parchetul si N.S. au declarat recurs, iar Curtea de Apel Timisoara a admis recursul, a casat hotararea si a procedat la rejudecarea cazului in fond. Prin decizia instantei de recurs sa dispus condamnarea atat a recurentului, cat si a lui N.S. pentru infractiunea prevazuta de art. 10 rap. la art. 3 alin. (2) L 143/2000 la 15 si respectiv 17 ani de inchisoare, cat si interzicerea exercitarii unor drepturi. Curtea de Apel a apreciat ca participarea recurentului la comiterea infractiunii a fost probata prin declaratiile date in faza de urmarire penala de catre M.H., si de cele ale lui M.M. In faza de urmarire penala si cea de judecata in prima instanta, declaratiile ce au fost coroborate cu cele ale membrilor familiei lui M.M.

Recurentul a parasit teritoriul Romaniei la 18.12.2003, nemaintind incalzarea. In 2008, Cosmin Flueras a formulat o contestatie in anulare impotriva deciziei instantei de recurs, motivand ca nu a fost ascultat in fata acestei instante si nu a fost administrata nicio proba cu respectarea principiului contradictorialitatii. Urmare a acestora, hotararea a fost anulata de Curtea de Apel Timisoara, instanta retinand ca incuati nu a fost ascultat, potrivit art. 395 inq. 16 CPP, avand in vedere ca prima instanta si cea de apel nu au pronuntat impotriva recurentului o hotarare de condamnare, citand si jurisprudenta CEDO (caza Constantinescu c. Romaniei). Recurentul a invocat o exceptie de neconstituibilitate a art. 395 inq. 15 alin. (2) lit. d) CPP, insa CCR a respins exceptia. După 10 luni, acestia procedu a fost soltat prin raportare la art. 395 alin. (1) CPP, insa nu privind la aceasta, Curtea de Apel a refuzat sa anuleze CCR.

Reputatul avocat Gheorghe Mateut a solicitat CEDO ca a dosarul cauzei sa fie depuse hotararile instantei din Moscova, prin care M.M. și M.H. au fost condamnati, in urma descoperirii cantitatii de cocaina, de catre autoritati, cerere respinsa de instanta. In considerare faptul ca acesta probe nu ar fi utile cauzii. O noua solitare de sesizare a CCR pentru a se pronunta cu privire la o alta exceptie de neconstituibilitate si doua cereri de stramutare au fost respinse, de asemenea. In final, Curtea de Apel Timisoara a condamnat pentru infractiunea prevazuta de art. 10 rap. la art. 3 alin. (2) L 143/2000 la o pedepsa cu inchisoarea de 15 ani si interzicerea exercitarii unor drepturi. Curtea de Apel a apreciat ca participarea recurentului la organizarea, conducerea si frantarea operatiunii au fost probate prin deciziile lui M.M. in faza parchetului, respectu cele ale lui M.H. in faza parchetului si a primei instante, declaratiile coroborate cu cele ale membrilor familiei lui M.M.

In drept
Recurentul invoca faptul ca in a beneficiat de dreptul la un proces echitabil, fiind condamnat de instanta de recurs, atat in 2003, cat si in 2011, fara a fi ascultat si fara a se administra probe, avand in vedere ca a fost achitat in primele doua grade de jurisdictie. A invocat, totodata, faptul ca dreptul la aparare nu i-a fost asigurat, neputand sa puna intrebari marturilor. In fata Curtii de Apel, care si-a fundamentat solutiile locale pe marturiile acestora date in faza de urmarire penala, date in absenta recurentului si a avocatului sau. Guvernul roman a sustinut conformitatea procedurilor desfasurate fata de C.D.Flueras, subliniind printre altele, ca acesta nu a solicitat niciun fel de despagubiri materiale sau morale in faza instanzelor romane, ca nu a fost obligat la plata de cheltuieli judiciare si nici nu a fost incalcat, din cauza faptului ca martorii de atac au fost achitati sau nu au fost niciodata pus in executare. De asemenea, guvernul a solicitat respingerea plangerii pentru a fi momentul formali si nu arau oportunitate totale celor doi incuati. Si-a mai invocat faptul ca recurentul nu ar putea sa se pretinda victima unei incalcarii a art. 6 paragraf 1 CEDO, avand in vedere ca in urma contestarii in anulare, sa fost ascultat de instanta de recurs, iar acesta nu a solicitat nici ascultarea celor parti si nici readministrarea probelor. Guvernul a solicitat ca in aceasta cauza recurentul a fost ascultat in faza de urmarire penala, in faza de judecata in prima instanta, iar in urma contestatiei in anulare si de Curtea de Apel Timisoara. De astel, recurentul a avut posibilitatea de a propune un proces de proba, de a formula concluzii orale si scrise. Guvernul a prezentat ca jurisdictia nationala au dreptul de a face aprecieri elementare prezentate in fata acestora de a se pronunta cu privire la pertinenta celor invocate de incuati (caza Barbra, Messagat si Jabardo contra Spaniei). In acest sens, Curtea de Apel Timisoara a procedat la o apreciere diferita a declaratiilor marturilor. In plus, in legătura din Romania nu exista nicio dispozitie legala care sa acorde vreo ordine de preferinta declaratiilor date in diversele faze si etape ale procesului, in special in ceea ce priveste ar fi contradictorii. In aceste conditii, autoritatile romane au conchuzionat in sensul existentei unei condamnari pronuntate de o instanta cu respectarea generalului de independenta, imparzialità și publicitate in cadrul unui proces echitabil. Recurentul a sustinut ca prin contestata in anulare s-a folosit de o cale extraordinara de atac, ce nu permite administrarea de probe in sensul Jurisprudentei Curtii, cu exceptia acestor incalcatorilor si a depuneri de inscrisuri. Din punctul lui de vedere, la momentul formării plangerii in fata Curtii, erau deja egualitate caile de atac ordinar din dreptul intern, contestatia in anulare fiind formulata ulterior modificatorilor din 2006 ale Codului de procedura penala, iar incalzarea Conventiei ar data din momentul casarii hotararii prin care era achitat. Prin hotararea Curtii de Apel din 2011, readministra faptul ca nu s-a remediat incalzarea Conventiei, instanta recomanda sa se a seccuare pur formală sa sa si respingand cererea de obtine a co-incidentului N.S.

Despagubirile acordate de Curtea Europeana se ridica la 3000 euro prejudiciu moral si 10.000 euro onorariul avocatal!

Raportat la incalzarea art. 6 paragraf 1 CEDO, Curtea aminteste ca sistemul de protectie a drepturilor omului se bazeaza pe principiul subsidiaritatii, iar statele au posibilitatea de a redresa incalcarile Conventiei, chiar inainte de a fi examinate de CEDO. Totusi, aceasta subsidiaritate nu permite o interpretare care sa permita statelor sa se

sustraga jurisdicției Curții.

Curtea remarca faptul că un acuzat nu poate să-și arge calitatea de victimă a unei încălcări a art. 6 paragraf 1 CEDO, înainte de condamnarea sa, cu excepția exigențelor privind termenul rezonabil și accesul liber la justiție. Reluarea procedurii desfășurate în fața de o persoană nu poate, automat, să înalțare calitatea de victimă. În acest caz, în cazul formulat în contestație în anulare, Curtea apreciază că recurentul se poate pretinde victimă a încălcării CEDO. În plus, apreciază că excepția invocată de Guvern a neexistenței cauzelor de atac interne la momentul formulării plângerii, trebuie respinsă. Curtea vede faptul că argumentul recurentului, conform căruia acuzațiile sa, în urma constatării în anulare, a fost una pur formală nu poate fi susținut. Curtea observă că instanța de recurs nu a srituză de obligația de a procedea la o rejudecare în fond, iar această puză să confirme achiziția recurentului sau să-l declare vinovat, după o apreciere completă asupra vinovăției acestuia, cu administrarea de noi probe, dacă era cazul. Ceea ce reține Curtea e faptul că instanța de recurs și-a fundamentat soluția de condamnare pe o reinterpretare a declarațiilor marturilor, fără să procedea la ascultarea lor nemijlocită. Prin această omisiune, Curtea de Apel Timișoara a redus considerabil dreptul la apărare al inculpatului, Curtea apreciază că instanța română ar fi trebuit să alba rol activ în acest sens, chiar dacă recurentul nu ar fi solicitat expres administrarea acestor probe. Astfel, se reține încălcarea art. 6 paragraf 1 CEDO, prin condamnarea recurentului dispuză în lipsa ascultării marturilor, în timp ce în primele două grade de jurisdicție, acesta a fost achitat.

Raportat la art. 6 paragraf 2, recurentul invocă nerespectarea prezumției de nevinovăție de către Curtea de Apel Timișoara, care a înlăturat probele ce-i susțineau nevinovăția. Invocă de asemenea, încălcarea art. 7 CEDO, prin condamnarea sa pe baza unei legi care nu era în vigoare la momentul comiterii faptelor și care prevedea elemente diferite ale laturii obiective. Cu privire la aceste aspecte, Curtea nu reține nicio încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale, respingând această parte a plângerii.

Raportat la art. 41, recurentul solicită cu titlu de daune materiale, suma de aproximativ 25 000 euro, reprezentând veniturile salariale la care ar fi avut dreptul, în perioada desfășurării procesului penal, cât și suma de 50 000 euro cu titlu de daune morale. Curtea a apreciat, în privința prejudiciului material, ca acesta este excesiv, calculat într-o manieră speculativă și neprobat prin documente pertinente. **In privința prejudiciului moral, a reținut ca singurul fundament pentru repararea acestuia rezulta din faptul că nu a beneficiat de dreptul la un proces echitabil în fața Curții de Apel Timișoara și nu de faptul că relațiile familiale, profesionale sau sociale i-au fost afectate, așa cum a invocat recurentul, suma stabilită cu acest titlu ramanand de 3.000 euro.**

Recurentul a solicitat, de asemenea, suma de 15.000 euro pentru onorariul avocatilor și 350 euro pentru taxele de corespondență. În privința onorariului, Curtea reține faptul potrivit căruia chitanțele nu fac dovadă că sumele respective au vizat procesul penal desfășurat în țară sau procedura desfășurată în fața Curții. Astfel, suma acordată pentru acest puză e stabilită la valoarea de 10.000 euro.